

lovovertrædelser i en tilstand, der er betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, til anbringelse i en socialpædagogisk behandlingsinstitution eller til behandling i en sådan institution. Regeringen har derfor overvejet, om sager, hvor der bliver spørgsmål om idømmelse af en ungdomssanktion, ligeledes burde behandles efter retsplejelovens § 925 a.

Eftersom målgruppen for ungdomssanktionen imidlertid ikke er utilregnelige personer (sml. straffelovens § 16), er det regeringens opfattelse, at der ikke er behov for at fravige retsplejelovens almindelige regler, når der bliver spørgsmål om at idømme en ungdomssanktion. Hvis den sigtede tilstår, kan sagen behandles efter retsplejelovens § 925 (efter den 1. juli 2001 retsplejelovens § 922). Kan sagen ikke fremmes som en tilståelsessag, behandles den efter de almindelige regler under medvirken af domsmænd, jf. herved retsplejeloven § 686.

Der stilles derfor ikke forslag om konsekvensændringer på dette punkt.

4.2.3.3. Efter de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 756 og § 763, stk. 2, er der adgang til at anholde og efter omstændighederne varetægtsfængsle, hvis der er henholdsvis rimelig eller begrundet mistanke om, at en person har overtrådt bestemmelser i bl.a. en betinget dom, herunder med vilkår om samfundstjeneste, eller bestemmelser i en afgørelse om særforanstaltning efter straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 72.

Bestemmelserne angår vilkårsovertrædelser, og formålet med anholdelse eller varetægtsfængsling efter disse bestemmelser er ifølge forarbejderne dels sikring af undersøgelsen vedrørende vilkårsovertrædelser, dels tilvejebringelse af fornyet kontakt med tilsynsmyndigheden og nyt grundlag for fortsættelse af forsøgsarbejdet med den pågældende, dels med henblik på indsættelse til straffuldbyrdelse, jf. herved betænkning nr. 752/1975, Kriminalforsorg – Socialforsorg, s. 212-215. I praksis anvendes bestemmelsen om varetægtsfængsling næsten kun, når vilkårsovertrædelser består i ny kriminalitet, og citeres i så fald næsten altid ved siden af en af fængslingsgrundene i retsplejelovens § 762 og næsten altid i forbindelse med konstatering af gentagelsesfare (§ 762, stk. 1, nr. 2), jf. Anklagemyndighedens Årsberetning 1978, s. 32.

Som det fremgår af pkt. 4.2.2. ovenfor, kan retten til en dom til socialpædagogisk behandling (ungdomssanktion) knytte pålæg svarende til de vilkår, der kan knyttes til en betinget dom efter straffelovens § 57, jf. herved den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 74 a, stk. 2, 1. pkt.

At der er tale om pålæg – og ikke blot vilkår – indebærer, at afgørelsen (inklusiv pålægget om institutionsophold) kan gennemføres umiddelbart efter sit indhold, jf. rapporten s. 135-136. Herved adskiller det sig fra, hvad der gælder for vilkår i en betinget dom. Opfylder den dømte ikke et vilkår i eller i henhold til en betinget dom om f.eks. institutionsophold, kan vilkåret ikke gennemtvinges ved, at politiet afhenter den pågældende og bringer ham eller hende ind på institutionen. Et pålæg i en dom til ungdomssanktion – f.eks. om institutionsophold – kan gennemtvinges umiddelbart, om nødvendigt med politiets bistand, jf. herved de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 997, stk. 1, og § 761 om henholdsvis politiets pligt til at drage omsorg for straffedømtes fuldbyrdelse og politiets adgang til at pågribe en person med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom.

Det er derfor ikke nødvendigt at foretage konsekvensændringer af retsplejelovens § 756 og § 763, stk. 2, så der i disse bestemmelser også henvises til den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 74 a om ungdomssanktionen.

5. Børn og unge under den kriminelle lavalder på 15 år

5.1. Gældende ret

De gældende regler om særlig støtte til børn og unge fremgår af lov om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 944 af 16. oktober 2000. De hidtil gældende regler om særlig støtte, der fremgår af lovbekendtgørelse nr. 26 af 17. januar 2000 blev ændret ved lov nr. 466 af 31. maj 2000. Disse ændringer trådte i kraft den 1. januar 2001.

Formålet med at yde støtte til de børn og unge, der har et særligt behov for dette, er at skabe de bedst mulige opvækstvilkår for disse børn og unge, så de på trods af deres individuelle vanskeligheder kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende.

Den særlige støtte til børn og unge udmøntes i forhold til det/den enkelte barn/unge ved iværksættelse af foranstaltninger.

Kommunen kan træffe beslutning om at iværksætte forskellige former for foranstaltninger, når det må antages at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Det er den eller de mindst indgribende, formålstjenlige foranstaltninger, der skal vælges. Afgørelsen træffes som hovedregel med samtykke fra forældremyndighedens indehaver. En afgørelse om anbringelse kræver som